

OBRAVNAVA OSEB V SKLADU Z VELJAVNO EVROPSKO ZAKONODAJO, BILATERALNIMI SPORAZUMI, ZAKONOM O TUJCIH IN ZAKONOM O MEDNARODNI ZAŠČITI

1) Obravnavanje tujcev, ki zakonito vstopijo na ozemlje Republike Slovenije

Tujec za vstop v Republiko Slovenijo potrebuje veljavni potni list. Poleg veljavne potne listine mora imeti tujec tudi vizum ali dovoljenje za prebivanje, če ni z zakonom ali mednarodnim sporazumom drugače določeno. Če tujec za vstop v državo ne potrebuje vizuma, ker je državljan države, za katero ne velja vizumska obveznost za Republiko Slovenijo, in namerava bivati v Sloveniji iz npr. turističnih, poslovnih, osebnih ali drugih razlogov, lahko v Republiko Slovenijo vstopi z veljavnim potnim listom in v njej prebiva največ 90 dni v 180 dneh, računajoč od dneva prvega vstopa. Tujec, ki želi vstopiti zaradi drugačnega namena (npr. študij, delo, združitev družine), mora imeti dovoljenje za prebivanje.

2) Obravnavanje tujcev, ki nezakonito vstopijo na ozemlje Republike Slovenije

Tujca, ki nezakonito vstopi na ozemlje Republike Slovenije, obravnava policija na naslednja načina:

- vračanje sosednjim varnostnim organom:

a) neformalna najava

Neformalna najava sosednjim varnostnim organom se opravi v skladu z bilateralnim sporazumom za vračanje in protokolom, če za to obstaja dovolj dokazov. Policija mora takoj po prijemu tujca ustno najaviti vračanje policijski enoti sosednje države. Opravljena mora biti v najkrajšem možnem času po nezakonitem prehodu meje, najpozneje v roku 72 ur za Hrvaško in 48 ur za Madžarsko. Po potrebi se opravi tudi skupen ogled kraja prehoda. Predaja se nato opravi na dogovorjeni lokaciji in času.

b) formalna najava

V primeru, da neformalna najava ne uspe, pa se tujca z odločbo nastani v Center za tujce, kjer se v primeru, da je dovolj dokazov o njegovem predhodnem bivanju v sosednji državi, pripravi formalna najava. V primeru, da tudi formalna najava ne uspe, pa se izda odločba o vrnitvi tujca v matično državo. Tujec v tem primeru čaka na odstranitev iz države.

2.a) postopek po Uredbi EU 603/2013 – Eurodac uredbi in Uredbi EU 604/2013 – Dublinski uredbi

Ob nastanitvi tujca v Center za tujce se mu odvzamejo prstni odtisi, pošlje se jih v evropski Centralni sistem Eurodac z namenom, da se preveri, ali je tujec zaprosil za mednarodno zaščito v drugi državi članici. V primeru, da se ugotovi, da je tujec že prosil za mednarodno zaščito v drugi državi članici, Center za tujce kontaktira MNZ, DUNZMN, Sektor za nastanitev, oskrbo in integracijo, ki izvede dublinski postopek. Domnevno pristojni državi članici se pošlje zahtevek za ponovni sprejem in v primeru pozitivnega odgovora Center za tujce opravi transfer tujca v odgovorno državo članico. V primeru, da formalna najava sosednjim varnostnim organom ne uspe, da prav tako ne uspe predaja v skladu z dublinsko uredbo ter da ne obstaja možnost odstranitve tujca, lahko policija izda akt o dovolitvi zadrževanja na območju Republike Slovenije, prstni odtisi tujca pa se posredujejo v Eurodac centralni sistem.

2.b) omejitev gibanja tujcem, ki nezakonito prebivajo v Republiki Sloveniji

Tujcu, pri katerem obstaja nevarnost pobega ali ni zapustil države v določenem roku in ga iz kakršnih koli razlogov ni mogoče takoj odstraniti, odredi policija do njegove odstranitve iz države omejitve gibanja v Centru za tujce ali nastanitev izven Centra za tujce za šest mesecev z možnostjo podaljšanja za dodatnih 6 mesecev. Osnovna oskrba se v tem primeru zagotavlja v Centru za tujce.

Obvezno nastanitev v Centru za tujce policija lahko nadomesti tudi z milejšimi ukrepi, če se lahko tudi na tak način zagotovi odstranitev tujca iz države.

2.c) dovolitev zadrževanja tujca na ozemlju Republike Slovenije

Dovolitev zadrževanja pomeni, da se tujcu, čigar odstranitev iz države ni dovoljena oziroma ni mogoča zaradi zakonsko določenih razlogov (73. člen Zakona o tujcih), dovoli, da začasno ostane v Republiki Sloveniji. Dovoljenje za zadrževanje tujcu izda policija, in sicer za obdobje šestih mesecev z možnostjo podaljšanja, dokler so za to podani razlogi. Z odločbo o dovolitvi zadrževanja policija tujcu lahko določi kraj prebivanja na določenem naslovu.

3) Obravnavanje tujcev, ki zaprosijo za mednarodno zaščito

Tujca, ki vstopi na ozemlje Republike Slovenije, najprej obravnava policija, ki preveri pot, po kateri je prišel, ter njegovo istovetnost. Ko tujec izrazi namen, da bo vložil prošnjo za mednarodno zaščito, policija prekine postopek, ki ga vodi, ter izpolni registracijski list. Tujec s pomočjo tolmača poda izjavo o razlogih, zakaj zaproša za mednarodno zaščito, nato je odpeljan v azilni dom ter nastanjen v sprejemne prostore. V sprejemnih prostorih mu je nudena osnovna oskrba, v jeziku, ki ga razume, pa prejme tudi brušuro, s pomočjo katere se seznanijo o poteku postopka priznanja mednarodne zaščite ter o pravicah in dolžnostih, ki jih bo imel, ko bo podal prošnjo za mednarodno zaščito. Po opravljenem sanitarno-dezinfekcijskem in preventivno-zdravstvenem pregledu ga nevladna organizacija Pravno-informacijski center (PIC), ob pomoči tolmača, informira o postopku priznanja mednarodne zaščite. Nato se mu odvzamejo prstni odtisi, opravi se fotografiranje. Sledi sprejem prošnje za mednarodno zaščito. Po sprejemu prošnje za mednarodno zaščito je prosilec za mednarodno zaščito nastanjen v Azilni dom ali v primeru izreka omejitve gibanja v Center za tujce.

3.a) postopek po Uredbi EU 603/2013 – Eurodac uredbi in Uredbi EU 604/2013 – Dublinski uredbi

Prošnja prosilca za mednarodno zaščito je lahko obravnavana v rednem ali pospešenem postopku ali pa v dublinskem postopku. Po sprejemu prošnje za mednarodno zaščito lahko pristojni organ na podlagi odvzetih prstnih odtisov, ki jih pošlje v evropski Centralni sistem Eurodac, in dokumentacije ugotovi, ali je prosilec za mednarodno zaščito že zaprosil v kateri koli drugi državi članici Evropske unije oziroma ali je vstopil v Republiko Slovenijo preko nje. V primeru, da pristojni organ pride do te ugotovitve, posreduje domnevno pristojni državi članici dublinski zahtevek za sprejem oziroma ponovni sprejem. V primeru pozitivnega odgovora se najprej s prosilcem za mednarodno zaščito opravi dublinski razgovor, z namenom seznanitve s prevzemom pristojnosti s strani druge države članice in ugotavljanja morebitne ogroženosti prosilca za mednarodno zaščito v odgovorni državi članici. Pristojni organ nato izda sklep o prevzemu pristojnosti odgovorne države članice in zavrženju prošnje za mednarodno zaščito. Po pravnomočnosti sklepa Sektor za nastanitev, oskrbo in integracijo izvede dublinsko predajo.

